

Jaarstukken 2018

29 maart 2019

Inhoudsopgave

1	DEEL A – INLEIDING JAARSTUKKEN	5
1.1	Voorwoord	5
1.1.1	Inleiding	5
1.1.2	Het resultaat op hoofdlijnen	5
1.2	Afronding integratie sturingsdocumenten.....	6
1.3	Bestuur en directie	6
1.3.1	Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling	6
1.3.2	Veiligheidsoverleg	7
2	DEEL B – JAARVERSLAG	8
2.1	Programma Crisisbeheersing en rampenbestrijding.....	8
2.1.1	Programma-activiteiten	8
2.1.2	Wat wilden we bereiken?.....	9
2.1.3	Wat hebben we daarvoor gedaan?	9
2.1.4	Wat heeft het gekost?	11
2.2	Programma Brandweertzorg	13
2.2.1	Programma-activiteiten	13
2.2.2	Wat wilden we bereiken?.....	13
2.2.3	Wat hebben we daarvoor gedaan?	13
2.2.4	Wat heeft het gekost?	16
2.3	Programma ondersteuning	18
2.3.1	Programma-activiteiten	18
2.3.2	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	18
2.3.3	Wat heeft het gekost?	19
2.4	Paragrafen	20
2.4.1	Weerstandsvermogen	20
2.4.2	Onderhoud kapitaalgoederen	24
2.4.3	Financiering	24
2.4.4	Bedrijfsvoering	25
2.4.5	Verbonden partijen	28
3	DEEL C – JAARREKENING	31
3.1	Overzicht van baten en lasten.....	31
3.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	31
3.2.1	Samenvattend overzicht - analyse	31
3.2.2	Aanwending van het bedrag voor onvoorzien	33
3.2.3	Overzicht van incidentele baten en lasten	33
3.2.4	Overzicht van baten en lasten per taakveld	33
3.2.5	Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	34
3.2.6	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	34
3.3	Balans	36
3.4	Toelichting op de balans.....	37
3.4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	37
3.4.2	Vaste activa	40
3.4.3	Vlottende activa	41
3.4.4	Vaste passiva	42
3.4.5	Vlottende passiva	45
3.4.6	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	46
4	SiSa-verantwoording	47

5	Overzicht schatkistbankieren	48
---	------------------------------------	----

1 DEEL A – INLEIDING JAARSTUKKEN

1.1 Voorwoord

1.1.1 Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Het jaar was in veel opzichten een bewogen jaar, waarbij bestuurlijk veel energie en aandacht is besteed aan de doorontwikkeling van de veiligheidsregio. De inhoudelijke doorontwikkeling van het programma Crisisbeheersing & Rampenbestrijding is in 2018 daadwerkelijk in gang gezet. Voor het programma Brandweezorg was 2018 het jaar waarin het bestuurlijk gesprek over de toekomst van de brandweer is opgestart.

Belangrijk onderdeel van de doorontwikkeling van de veiligheidsregio is het in control komen. Hoewel in control zijn breder is dan uitsluitend de financiële invalshoek, was dit aspect wel van groot belang. Daarom is hierop in 2018 vol ingezet. De inspanningen hebben eraan bijgedragen dat we nu een jaarrekening kunnen presenteren met een positief resultaat ten opzichte van de begroting.

Naast deze inspanningen bleef de winkel gewoon open. In de beleidsinhoudelijke toelichtingen is zichtbaar dat we de afgesproken doelstellingen grotendeels hebben gehaald. Bij het rapporteren over de doelstellingen, hebben we aangesloten bij de kwartaalrapportages die we vanaf 2018 hebben ingevoerd.

1.1.2 Het resultaat op hoofdlijnen

Het jaar 2018 is afgesloten met een positief resultaat van € 1,0 mln. Dit positief resultaat valt uiteen in de volgende deelresultaten:

- Resultaat programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding (exclusief GHOR) € 264.000;
- Resultaat GHOR € 15.000 positief;
- Resultaat programma Brandweezorg € 774.000 (inclusief ondersteuning en mutaties reserves).

Het resultaat op het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding wordt met name veroorzaakt doordat de beoogde capaciteit pas in de loop van 2018 op niveau was. De opbouw van het nieuwe bureau en de werving van personeel werd immers pas mogelijk met de extra middelen vanaf 1 januari 2018. Hierdoor vallen met name de personeelskosten incidenteel lager uit. Voorgesteld wordt om het resultaat terug te storten naar de gemeenten.

Het resultaat van de GHOR is positief. Het positieve resultaat van € 14.781 wordt met name veroorzaakt door een optelsom van een aantal incidentele verschillen. Voorstel is om dit resultaat te restitueren aan de deelnemende gemeenten. Dit verloopt via de GGD

Voor het programma Brandweezorg is het van belang te beseffen dat de jaren 2018 en 2019 overgangsjaren zijn. Zowel voor 2018 als voor 2019 is de begroting incidenteel sluitend gemaakt door een onttrekking aan de reserves, respectievelijk € 500.000 in 2018 en € 600.000 in 2019. De begroting 2018 was dus feitelijk niet sluitend, maar € 500.000 negatief. In grote lijnen kan het resultaat als volgt worden verklaard.

- Er is in 2018 zeer strak gestuurd op bewaking van budgetten. Er is frequenter gerapporteerd en daar waar noodzakelijk bijgestuurd. Op sommige punten is dit te rigide gebeurd en zijn uitgaven veiligheidshalve uitgesteld. Dit mede in het licht van de huidige financiële onzekerheid.
- De voor 2019 noodzakelijke interne bezuinigingsronde van € 1,2 mln. heeft ook in 2018 al effect gehad tot een bedrag van ca. € 135.000.

Het totale resultaat van het programma Brandweezorg bedraagt € 774.000. Voorgesteld wordt om de begrotingswijziging 2018 (onttrekking reserve) feitelijk terug te draaien en een bedrag van € 500.000 toe te voegen aan de algemene reserve. Voor het overige saldo (€ 274.000) wordt voorgesteld dit bedrag te restitueren aan de deelnemende gemeenten.

1.2 Afronding integratie sturingsdocumenten

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is één organisatie. Met deze jaarstukken wordt de integratie van de sturingsdocumenten afgerond. In de beleidsverantwoording is aangesloten op de vorm die bij de kwartaalrapportages is ingezet, waardoor continuïteit en herkenbaarheid wordt nagestreefd. Wij vertrouwen erop dat deze vorm van de begroting het inhoudelijk debat rondom de veiligheidsregio faciliteert. Daarmee willen we samen met onze partners de komende jaren verder groeien.

Tegelijkertijd is met deze jaarstukken voldaan aan de eisen die voortvloeien uit het (gewijzigde) Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV). Daarmee is ook een eis van de toezichthouder, de Provincie Limburg, ingewilligd.

1.3 Bestuur en directie

1.3.1 Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarstukken. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen ervan.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter
		portefeuille Politie
De heer E. Roemer	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter
		portefeuille Brandweer
		portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair
		portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2019):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer G.A.A. Verkerk	Beekdaelen	Lid
De heer G.B.M. Leers	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
Mevrouw N.H.C. Ramaekers-Lutjens	Gulpen-Wittem	Lid
De heer E. Roemer	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid

Naam	Gemeente	Functie
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer J.J. Schrijen	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.3.2 Veiligheidsoverleg

Het veiligheidsoverleg (voorheen veiligheidsdirectie) is per 1 januari 2019 als volgt samengesteld.

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Directeur Veiligheidsregio - voorzitter
De heer A.M.P.M. Bovens	GGD Zuid Limburg	Directeur GGD Zuid Limburg Directeur Publieke Gezondheid
De heer G. van Klaveren	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Directielid - Commandant Brandweer
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
De heer J. Pattijn	Politie eenheid Limburg	Directeur

2 DEEL B – JAARVERSLAG

In de tabellen die hierna volgen, wordt gebruik gemaakt van kleuren. De betekenis is als volgt.

Kleur	Betekenis
	Afgerond
	Wordt in lopend jaar afgerond
	Is opgestart, maar wordt niet op korte termijn afgerond
	Knelpunt

2.1 Programma Crisisbeheersing en rampenbestrijding

2.1.1 Programma-activiteiten

Crisisbeheersing en rampenbestrijding heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en openbare veiligheid. Het gaat om de beheersing van risico's en de gezamenlijke voorbereiding op mogelijke incidenten. Ook de multidisciplinaire voorbereiding van de coördinatie als incidenten zich voordoen valt onder dit programma. Hierbij wordt het begrip 'incident' breed opgevat. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Denk aan thema's die grote maatschappelijke onrust tot gevolg kunnen hebben.

Het programma bestaat uit de volgende producten met clusters van activiteiten:

Vorbereiding en coördinatie

- Risicomanagement;
- Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Crisiscommunicatie
- Informatiemanagement
- Planvorming en professionaliteit
- Opleiden, trainen en oefenen
- Beleid en ontwikkelingen
- Kwaliteitszorg

Geneeskundige hulpverlening

- Risicobeheersing – ontwikkeling naar risicobewustzijn
 - Planvorming en professionaliteit
 - Informatiemanagement
 - Kwaliteitszorg
 - Ketenmanagement
-

De activiteiten rondom Bevolkingszorg, zoals deze waren opgenomen in de primaire begroting, zijn in de loop van 2018 geheel overgenomen door het Veiligheidsbureau, c.q. binnen het product Voorbereiding en coördinatie.

2.1.2 Wat wilden we bereiken?

Doelstellingen

1. Voorbereiding en coördinatie Voorbereiding en coördinatie van crisisbeheersing en rampenbestrijding bevat onder andere de coördinatie, afstemming, facilitering, regievoering, en het stimuleren van multidisciplinaire samenwerking. Met een goede invulling van de voorbereiding en coördinatie zal de veiligheidsregio haar regie- en netwerkfunctie kunnen waarmaken. Daarbij wordt ook ingezet op participatie van burgers, ondernemers en instellingen. Een adequate uitvoering van de risicobeheersing, communicatie, informatiemanagement en een goed kwaliteitszorgsysteem zijn daarvoor noodzakelijk.

De gemeentelijke bijdrage aan de crisisbeheersing en rampenbestrijding bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg. Deze komen voort uit de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten om zowel in voorbereiding als in de uitvoering gezamenlijk op te trekken. De veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises. De prestaties Bevolkingszorg moeten voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke- en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio zijn vastgelegd voor bevolkingszorg. Voor de uitvoering van de warme taken stellen de gemeenten capaciteit in de vorm van medewerkers in piketten beschikbaar.

2. Geneeskundige hulpverlening De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. De GHOR focust op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. Daarnaast bevordert de GHOR dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden, zodat slachtoffers de best mogelijke zorg krijgen. Dit met als doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade ter vermijden, dan wel te minimaliseren.

2.1.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jaar 2018 stond in het teken van het kwantitatief en kwalitatief op orde brengen van het veiligheidsbureau. Het Veiligheidsbureau krijgt steeds verder vorm. Onderstaand is aangegeven hoe de doelen, zoals in de begroting 2018 opgenomen, zijn gerealiseerd.

Voorbereiding en coördinatie

Nr.	Activiteit	Resultaat	Status
1.	Risicomanagement	Er is een actueel beeld van de risico's en de daaraan gekoppelde doelstellingen zijn bekend bij alle betrokken partners.	1 november ambtelijk gereed.
		Er is een vastgesteld regionaal risicoprofiel en -beleidsplan	Ambtelijk gereed november; vaststelling wordt 2019 (gelijkloop begroting 2020)
2.		In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt	Visie is beschikbaar. Daarbij is ook aandacht voor

Voorbereiding en coördinatie			
	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	met risicocommunicatie en het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners.	kwetsbare en risicogroepen. Licht op schema. Eerste campagne (rondom wateroverlast) is voorbereid en wordt in 2019 in de markt gezet.
		De implementatie van de “Handreiking aanpak evenementen Veiligheidsregio Zuid-Limburg” is gestart.	Wordt conform bestuurlijke opdracht in gezamenlijkheid met Limburg Noord ingevuld
3.	Planvorming en professionaliteit	We beschikken over actuele plannen voor risicovolle objecten en –scenario’s en deze voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen.	Multidisciplinaire Informatiekaarten (MIK) en Rampenbestrijdingsplannen (RBP) zijn conform afspraak opgesteld en geactualiseerd.
		Aan gemeenten worden integrale adviezen verstrekt bij risicovolle evenementen in relatie tot de crisisbeheersing en rampenbestrijding.	Loopt conform afspraken, doorontwikkeling in gezamenlijkheid met Limburg Noord is ingezet
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de multidisciplinaire crisisorganisatie is op het gewenste niveau.	Er worden adequate oefenplannen en trainingen aangeboden. Vanaf 2019 zal dit in samenwerking met VRLN doorontwikkeld worden
5.	Informatiemanagement	We hebben een visie op informatiebeleid en het netcentrisch werken is gemeengoed bij alle hulpdiensten. Netcentrische samenwerking met overige partners wordt opgestart.	Is opgestart. Veiligheidsinformatiecentrum wordt verder vormgegeven in samenwerking met VR Limburg Noord en VR Midden-West Brabant
6.	Kwaliteitszorg	Er is een multidisciplinair evaluatiesysteem ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd binnen het kwaliteitszorgsysteem.	Loopt i.s.m. Limburg Noord in afstemming met Inspectie van V&J; voorbereiding visitatie gestart.

Geneeskundige hulpverlening			
<i>Nr.</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Status</i>
1.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners door communicatie	Zie boven
2.	Planvorming en professionaliteit	De vakbekwaamheid van functionarissen in de mono-crisisorganisatie is op het gewenste niveau	Basisvoorwaarde voor deelname aan multi-activiteiten, op orde (verantwoordelijkheid mono kolommen)
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid.	Gezamenlijke visie wordt uitgedragen
		Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO	Onder meer door piketfunctionarissen te trainen

Geneeskundige hulpverlening			
4.	Kwaliteitszorg	Het evaluatiesysteem is verder geoptimaliseerd.	Zie boven
5.	Ketenmanagement	Er is een geactualiseerd overzicht van de situatie van de ketenpartners	Ja, onder meer ingevuld door netwerkdagen en "meet en greets"
		Er zijn geactualiseerde protocollen.	Vanuit gezamenlijke meldkamer is e.e.a. gestandaardiseerd en geüniformeerd
		De (euregionale) samenwerking is versterkt.	Wordt vanuit EMRIC gecontinueerd (programma brandweerzorg)

Bevolkingszorg			
Nr.	Activiteit	Resultaat	Status
1.	Planvorming en professionaliteit	De processen en planvormen van bevolkingszorg zijn op orde, conform de notitie 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'	Gemeentelijke verantwoordelijkheid; coördinatie via processen Veiligheidsbureau (VB)
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de crisisorganisatie is op het gewenste niveau (<i>conform het project GROOTER</i>).	Idem
2.	Crisiscommunicatie	Er is een visie op crisiscommunicatie en deze sluit aan bij de uitgangspunten en vereisten van 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'	Idem
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO.	Idem

2.1.4 Wat heeft het gekost?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Vorbereiding en coördinatie			
Lasten	1.148	2.495	2.231
Baten	1.073	37	37
Saldo	-74	-2.458	-2.194
Geneeskundige hulpverlening			
Lasten	2.593	2.117	2.192
Baten	2.614	65	23
Saldo	20	-2.052	-2.168
TOTAAL PROGRAMMA			
Lasten	3.741	4.612	4.423
Baten	3.687	102	60
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-54	-4.510	-4.363

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Reserves			
Storting reserves	-	-	-
Ottrekking reserves	-	-	-
Saldo mutaties reserves	-	-	-

Het totaal van het programma inclusief de mutaties reserves bedraagt:

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
TOTAAL PROGRAMMA			
INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-54	-4.510	-4.363

Vanaf 2019 is de begroting in technische zin gewijzigd. Voor het vergelijk met 2017 en 2018 is voor het product Voorbereiding en coördinatie een eenvoudige samentelling gedaan van de voormalige producten Voorbereiding en coördinatie, Bevolkingszorg en Programmabureau. De belangrijkste afwijken worden als volgt verklaard:

- Vanaf 2018 gelden andere regels voor de presentatie van overhead; deze zijn vanaf 2018 en 2019 in een afzonderlijk programma opgenomen;
- Vanaf 2019 is ook het multideel van de brandweer aan dit programma toegevoegd.

Ter toelichting op het resultaat wordt nog het volgende vermeld:

- Voor Voorbereiding en Coördinatie is het resultaat bepaald door het verschil te bepalen tussen het begrote en het werkelijk saldo. Dit verschil bedraagt € 264.000;
- Voor de GHOR bedraagt het optisch saldo binnen dit programma € 2.168 negatief. Voor de GHOR zijn echter de Rijksbijdragen van € 2.585 verantwoord bij de baten op het programma ondersteuning terwijl de overhead ten bedrage van € 401.000 is verantwoord op de lasten van het programma ondersteuning. Het daadwerkelijk saldo van de GHOR, inclusief Rijksbijdrage en toerekenbare overhead is dus € 15.000. Dit resultaat wordt met name veroorzaakt door een optelsom van de volgende incidentele verschillen.

Omschrijving	Bedrag
Hogere bijdrage Rijk en Gemeenten	41.900
Lagere overige inkomsten en incidentele bijdragen	-42.000
Hogere personeelskosten (hogere bezetting en verschuiving vanuit overhead)	-216.300
Lagere huisvestingskosten	38.000
Hogere beheer- en administratiekosten	-2.900
Lagere kosten vervoermiddelen	35.600
Lagere automatiseringskosten	2.800
Lagere kosten uitvoering derden	3.000
Lagere overige kosten	50.800
Lagere kosten overhead (verschuiving naar personeel)	103.900
Resultaat	14.800

2.2 Programma Brandweerzorg

2.2.1 Programma-activiteiten

We verhogen de veiligheid in Zuid-Limburg door ons inzicht in risico's verder te verbeteren, door voorlichting en communicatie en door snelle en ter zake doende interventies daar waar het toch mis is gegaan. Daarvoor moeten we onze regio en de belangrijke partners daarin goed kennen, willen we risico's snel kunnen signaleren en daarover gezaghebbend adviseren en willen we adequaat optreden. Onze sterke verbondenheid met de maatschappij maakt dat we de samenwerking actief op kunnen en moeten zoeken.

Ontwikkeling & Expertise

- Risicomanagement
- Vakbekwaamheid
- Kaderstelling
- Meldkamer

Basiszorg

- Operationele activiteiten kazernes
 - Risicobeheersing
-

2.2.2 Wat wilden we bereiken?

Doelstellingen

1. Ontwikkeling & Expertise	We willen de risico's op branden en incidenten (van klein tot grote ramp/crisis) in de regio verkleinen mede door kennis te delen en het lerend vermogen van onze organisatie te vergroten.
2. Basiszorg	We bestrijden brand- en andere incidenten, dragen zorg voor de redding van mens en dier en we verkleinen de fysieke, sociale, economische en ecologische gevolgen van brand en andere ongevallen.
-

2.2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

De brandweer heeft in 2018 zijn taken in operationele zin kunnen uitvoeren. Budgettaire is vanuit de ervaring van 2017 en voorgaande jaren sterk gestuurd op kostenbeperking. Vanuit de cijfers zien we een aantal tendensen die ook al in de kwartaalrapportages zijn vermeld:

- Het primair proces is een blijvend aandachtspunt. Het blijft een uitdaging om de paraatheid middels de roosters op orde te houden binnen de budgettaire kaders. Er blijft overwerk noodzakelijk, hoewel de multifunctionele pool (MFP), waarop in 2017 stevig (financieel) is geïnvesteerd, inmiddels een bewezen bijdrage levert;
- Het thema vakbekwaamheid staat onder druk. Hoewel (beperkt) meer is uitgegeven dan begroot, wordt door de budgettaire krapte rondom dit thema niet geïnvesteerd wat wenselijk is;
- Door toenemende technische complexiteit van de voertuigen, wordt noodzakelijkerwijs gebruik gemaakt van marktpartijen voor het onderhoud. Daarnaast lopen onderhoudskosten op als gevolg van de toenemende leeftijd van de voertuigen. Dit is een structureel effect en is meegenomen in de financiële meerjarenbeschouwingen;
- Rondom informatiemanagement staan we voor een stevige uitdaging. Operationele informatievoorziening is van groot belang in het kader van risicobeheersing en van de sturing van onze primaire processen. Daarnaast moet de informatievoorziening voor de

bedrijfsvoering worden doorontwikkeld. Rondom informatiemanagement is in structurele zin een investering noodzakelijk.

Ontwikkeling & Expertise			
Nr.	Activiteit	Resultaat	Status
1.	Risicomanagement	Uitvoering geven aan de implementatie van de Omgevingswet conform projectplan fase 1. Het gaat om de transitie van regelgerichte naar risicogerichte benadering van veiligheidsvraagstukken ten behoeve van effectievere advisering. Hiertoe gedragsverandering eigen personeel organiseren, implementatie van systemen organiseren en verwachtingen van gemeenten bijstellen.	Met behulp van subsidie vanuit het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Omgevingsveiligheid is ingezet op kennisopbouw en competentieontwikkeling. Speerpunten zijn de transitie van regelgericht naar risicogericht werken en partnerschap. Implementatie loopt de komende jaren door.
		Actualiseren en operationaliseren (doorlopend) van inzicht in risico's. Actuele risicokaart (1 x per vier jaar als onderdeel beleidsplan veiligheidsregio).	Zowel risicoprofiel als dekkingsplan worden op dit moment geactualiseerd met als perspectief deze bestuurlijk vast te leggen bij de begroting 2020.
		Bluswaterbeleid deel brandweer conform norm. Vertalen uitkomst pilots Stein, Heerlen en één in 2017 nog uit te voeren derde pilot naar regiobrede toepassing.	Inmiddels zijn de pilots afgerond en is besloten restrisico's te accepteren. De gemeenten en de WML zijn inmiddels schriftelijk op de hoogte gesteld van het desbetreffende bestuursbesluit
		Afstemming multidisciplinaire operationele opleiding, oefening, training. Multidisciplinair Opleidings- en Oefenplan (brandweerdeel).	Loopt conform planning
		Beleid en beheer risicobeheersing.	Loopt conform planning; producten risicobeheersing worden uitgewerkt richting 2020.
		Multidisciplinaire Coördinatieplannen. Rampbestrijdingsplannen.	Loopt conform planning; overgenomen door het Veiligheidsbureau
2.	Kaderstelling	Het bewaken van het conceptuele kader/ de repressieve doctrine incl. beheren dekkingsplan zodat de verschillende onderdelen in samenhang blijven werken. Onderdelen zijn:	Het dekkingsplan en vrijwilligheid hebben momenteel de volle aandacht i.v.m. de doorontwikkeling van de brandweer.
		- Beheer roosterconcept (hybride, 24 uursdienst)	Rooster vanuit Kaderstelling in beheer bij Basiszorg.
		- Bewaken grootschalige brandweerinzet (vervanging Rijksmaterieel)	Doorlopend
		- Bewaken concept opschaling hoofdstructuur (grip)	In het derde kwartaal is samen met het Veiligheidsbureau de uniforme GRIP-opschaling geïmplementeerd.

Ontwikkeling & Expertise		
	- Investeringsplan repressief materieel	Doorkijk gemaakt tot 2023, uitgangspunt is realistisch begroten
	- Bewaken levering kwaliteit service centra	Doorlopend
	- Vakmanschap (kennisregie, lerende organisatie)	Doorlopend (zie product vakmanschap); moet op worden geïntensiveerd.
	Operationele informatievoorziening:	Grote risico's zijn voorlopig afgedekt. Op operationele informatievoorziening bestaat momenteel kwetsbaarheid; hierop zal extra moeten worden geïnvesteerd. Dit vraagt capaciteit van informatiemanagement (uitlijnen processen). Alle energie is erop gericht om oplopende achterstanden te voorkomen
	- Bereikbaarheidskaarten	
	- Aanvalsplannen	
	- Beheren van digitale opslagmedium	
3.	Vakbekwaamheid	Organiseren vakbekwaamheid (opleiden, oefenen, trainen). Hiertoe:
	- Actief bijdragen aan concept lerende organisatie	Het beleid rondom vakbekwaamheid kan onvoldoende in gang gezet worden. Daardoor ontstaat druk en kwetsbaarheid rondom dit thema. Dit is in het najaar in de bestuurlijke consultatie toegelicht, ook in relatie met de nieuwe beleidsplanperiode 2020-2023.
	- Kwaliteitskader "Personeel duurzaam vakbekwaam en daardoor effectieve organisatie"	
	- Gerenommeerd opleidingsinstituut o.b.v. audits	Het opleidingsinstituut is inmiddels door het IFV ge-audit en beoordeeld als voldoende
	- Bedrijfsmatig werken en centrale sturing op opleiden en oefenen.	Momenteel wordt geïnvesteerd in optimalisatie van processen. Afronding voorzien in 2019
	- Doorontwikkeling van Elektronische Leeromgeving en Virtual Reality	Momenteel wordt geïnvesteerd in optimalisatie van producten. Afronding voorzien in 2019/2020
4.	Meldkamer	Meldkamer Limburg uitvoeren o.b.v. bedrijfsplan 2017-2020.
		De inrichting van de meldkamer, i.s.m. Limburg Noord, verloopt conform planning. Budgettaire ontstaat in 2020 een probleem als gevolg van de korting op de BDuR

Basiszorg			
<i>Nr.</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Status</i>
1.	Kazernes Risicobeheersing	Organiseren repressieve organisatie/ paraatheid: - Personele opbouw (formatie, roosters 24 uursdienst en dagdienst, bezetting voertuig) - Opkomsttijden alle piketten conform norm - Bezetting vrijwillige kazernes conform norm - Bezetting beroepskazernes /roosters/hybride conform norm - Opkomsttijden conform norm - Hybride organisatie - Vakbekwaam personeel: Uitvoering opleidings- en oefenplannen basis - Opleidings- en oefenplan specialistische brandweertaken conform dekkingsplan - Materieel kwantitatief en kwalitatief op orde conform dekkingsplan - Gebouwen kwantitatief en kwalitatief op orde conform Arbo en onderhoudsplannen - Organiseren slagkracht brandweer grootschalig (opschaling van kleine naar grote inzetten is gegarandeerd) - Incidentvoorlichting	Rondom roosters zijn belangrijke stappen gezet. Vanaf 2019 zijn randvoorwaarden ingevuld om succesvol te kunnen draaien. Hybride stelsel en vrijwilligheid moeten komende tijd worden geëvalueerd; op dit punt vragen de roosters nog steeds aandacht. De piketten zijn een bijzonder punt van aandacht: het kost steeds meer moeite om deze te vullen. Ook Vakbekwaamheid staat onder druk. Daarnaast vraagt risicobeheersing aandacht. Op de overige punten moeten in relatie tot de doorontwikkeling van informatiemanagement rapportagelijnen worden ontwikkeld.
		- Service centra	Het concept van de service centra blijkt in de praktijk goed te werken. Enkele processen zullen nog moeten worden doorontwikkeld en er zit in sommige centra spanning op de benodigde capaciteit. Dit wordt mee genomen in de organisatieontwikkeling.

2.2.4 Wat heeft het gekost?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017 ¹	Begroting 2018	Rekening 2018
Brandweer – Ontwikkeling & Expertise			
Lasten	P.M.	761	5.666
Baten	P.M.	495	578
Saldo	P.M.	-266	-5.088

¹ De rekeningcijfers zijn niet gesplitst. Tot en met 2017 werd gewerkt in een andere begrotingsstructuur.

Omschrijving	Rekening 2017 ¹	Begroting 2018	Rekening 2018
Brandweer – Basiszorg			
Lasten	P.M.	30.504	23.794
Baten	P.M.	270	172
Saldo	P.M.	-30.233	-23.623
TOTAAL PROGRAMMA			
Lasten	39.830	31.265	29.460
Baten	39.715	765	750
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-115	-30.500	-28.710
Reserves			
Starting reserves	3.539	3.296	3.296
Onttrekking reserves	2.917	5.138	4.644
Saldo mutaties reserves	-623	1.842	1.348

Het totaal programma brandweezorg inclusief de mutaties reserves bedraagt:

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
TOTAAL PROGRAMMA			
INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-738	-28.657	-27.362

Ter toelichting nog het volgende. Het resultaat Brandweezorg is te bepaald op € 774.000. Dit is niet direct af te leiden uit het programma maar moet indirect worden bepaald. Dit komt doordat de Rijksbijdragen en de overhead worden verzameld binnen het programma ondersteuning.

- Het totale resultaat 2018 bedraagt € 1.053.000;
- Voor het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding is bepaald op € 264.000 (Voorbereiding en Coördinatie) en € 15.000 (GHOR);
- Het restant (€ 1.053.000 -/- € 264.000 -/- € 15.000) bedraagt € 774.000.

Voor een analyse van het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1.

2.3 Programma ondersteuning

2.3.1 Programma-activiteiten

Voor het Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding vallen hier alle ondersteunende taken onder, waaronder de overhead. Voor het Programma Brandweezorg vallen hieronder, naast Directie en Bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen Financiën, Personeel & Organisatie en Facilities.

Ondersteuning Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding & Programma Brandweezorg

- Directie
 - Bestuurszaken
 - Financiën
 - Personeel & Organisatie
 - Facilities
 - Overige ondersteunende taken
-

2.3.2 Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstellingen

1. Ondersteuning Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding & Programma Brandweezorg	We zetten het geheel van financiële en materiële middelen duurzaam efficiënt en effectief in om de rol en positie van maatschappelijk verbonden partner in het veiligheidsveld te kunnen blijven invullen. Op relevante terreinen willen we in bredere verband maatschappelijke diensten verlenen.
-

Voor wat betreft overhead wordt de definitie gevolgd zoals die door de wetgever wordt gegeven; daarbij sluiten we aan bij de landelijke handreiking, zoals die in wording is voor veiligheidsregio's. Kort samengevat wordt de volgende invulling gegeven:

- Binnen het onderdeel Crisisbeheersing en Rampenbestrijding gelden de volgende regels:
 - Ondersteunende taken voor het veiligheidsbureau zijn overhead;
 - Het MCC (huisvesting VR) betreft de bijdrage van de veiligheidsregio in het MCC als gebouw en kwalificeert daarmee als overhead;
 - Voor de GHOR gelden dezelfde uitgangspunten als hieronder vermeld bij onderdeel Brandweezorg met uitzondering van de ICT (rato-verdeling) en het deel van de kosten MCC dat specifiek aan de GHOR is toe te rekenen;
 - Bevolkingszorg wordt geheel als kosten primair proces aangemerkt;
- Binnen het onderdeel Brandweezorg gelden de volgende regels:
 - Voor wat betreft de personele kosten worden het management en de ondersteunende diensten tot de overhead gerekend;
 - ICT-automatisering kwalificeert geheel als overhead;
 - De kantoorkosten worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces;
 - De kosten van huisvesting worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces.

2.3.3 Wat heeft het gekost?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017 ²	Begroting 2018	Rekening 2018
TOTAAL PROGRAMMA			
<i>Lasten</i>	<i>P.M.</i>	<i>9.950</i>	<i>10.053</i>
<i>Baten</i>	<i>P.M.</i>	<i>44.751</i>	<i>44.465</i>
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	<i>P.M.</i>	<i>34.801</i>	<i>34.412</i>
Reserves			
Starting reserves	P.M.	2.500	2.500
Onttrekking reserves	P.M.	866	866
Saldo mutaties reserves	P.M.	-1.634	-1.634

Het totaal van het programma inclusief de mutaties reserves bedraagt:

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
TOTAAL PROGRAMMA			
INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	<i>P.M.</i>	<i>33.167</i>	<i>32.778</i>

Bij begrotingswijziging 2018-03 heeft het algemeen bestuur besloten tot een overheveling tussen de egalisatiereserve kapitaallasten en de algemene reserve in 2 tranches: € 500.000 in 2018 en € 1.500.000 in 2019. De gehele overheveling heeft reeds in 2018 plaatsgevonden.

² Tot en met 2017 werd gewerkt in een andere begrotingsstructuur waarin dit programma niet was opgenomen.

2.4 Paragrafen

2.4.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

2.4.1.1 Definities

Het **weerstandvermogen** kan worden omschreven als het vermogen van de veiligheidsregio om incidenteel en structureel niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken van de veiligheidsregio. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.

Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie van de veiligheidsregio. In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de veiligheidsregio als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen. Het weerstandvermogen kan als volgt in een formule worden weergegeven.

$$\text{Weerstandvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

De **weerstandscapaciteit** bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. Voor de geneeskundige hulpverlening (GHOR) is bepaald dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote gemeentelijke bijdrage mag bedragen. Voor de het Programma Brandweezorg (i.c. Brandweer Zuid-Limburg) is de hoogte van het eigen vermogen bestuurlijk bepaald aan de hand van het rapport Van der Zanden (2014). Het eigen vermogen is gemaximaliseerd op € 1,5 miljoen.

2.4.1.2 Risico's

Voor de diverse producten binnen de veiligheidsregio zijn de risico's bepaald. Voor de producten voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg zijn de risico's beperkt. Slechts voor het product geneeskundige hulpverlening worden risico's gemeld. Ook het programma brandweezorg omvat diverse risico's.

Geneeskundige hulpverlening (GHOR)

- De bezuinigingen door Rijk en het ook niet beschikbaar zijn van extra middelen zetten de te behalen resultaten onder druk. Het rijk draagt steeds meer taken over zonder dat hiervoor budget mee overkomt. Daarnaast worden mede via het veiligheidsberaad en het IFV, middels afroeping van de BDUR, beslag gelegd op de regionaal toegekende BDUR voor landelijke projecten.
- De maatschappij legt steeds meer beslag op de GHOR bij de bestrijding van niet regulier geduide incidenten hetgeen extra beslag legt op de capaciteit. Tevens leidt dit tot meer bestuurlijk administratieve activiteiten die niet tot het reguliere taakveld van de GHOR behoren.

De risico's bij de GHOR worden qua financiële omvang geschat op € 300.000.

Brandweezorg

In onderstaande tabel zijn de strategische risico's opgenomen. Het betreft zaken die van buitenaf op ons afkomen. Bij de geïdentificeerde risico's is de kans opgenomen dat het risico zich voordoet en wat de financiële impact is. Tevens is een indicatie opgenomen of het over een incidenteel of structureel risico gaat (I = incidenteel; S = structureel).

Nr.	Omschrijving	Kans	Impact	I/S
1.	Automatisering en informatiemanagement. Landelijke wet- en regelgeving dataveiligheid	P.M.	P.M.	S
2.	Rondom vrijwilligheid wordt momenteel landelijk de discussie gevoerd over het geven van een andere arbeidsrechtelijke status. Dit gebeurt in het kader van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) die mogelijk vanaf 2021 van kracht wordt. Wanneer alle ca. 550 vrijwilligers binnen dit wettelijk kader zouden vallen, kunnen de kosten van vrijwilligheid naar schatting met 40% stijgen c.q. ruim € 1,2 mln. Wanneer e.e.a. slechts van kracht wordt voor de ca. 90 hybride vrijwilligers, zal dit risico navenant kleiner zijn. Hoe deze landelijke discussie afloopt en of hiervoor ook landelijke compensatie in de financiering beschikbaar komt, is nog allerminst duidelijk.	90%	€ 1.200.000	S
3.	Rondom huisvesting ontstaat op termijn bij een aantal kazernes de vervangingsvraag. Dit wordt meegenomen in de bestuurlijke ronde richting meerjarenperspectief 2020-2023.	P.M.	P.M.	S

In de begroting waren nog de volgende zaken opgenomen als risico. Inmiddels bestaat zekerheid dat ze zich voordoen en zijn het dus geen risico's meer. De financiële gevolgen ervan zullen moeten worden ingebracht in de begroting 2020.

Nr.	Omschrijving	Kans	Impact	I/S
1.	Wegvallen inkomsten Openbaar Meldsysteem (OMS). Het AB heeft in december 2017 besloten dat de inkomsten vanuit het OMS-systeem vanaf 2019 gaan vervallen, waarmee dit geen risico meer is, maar een feit;	100%	€ 382.000	S
2.	Wegvallen inkomsten tariefregeling. De vastgestelde tariefregeling levert minder middelen op dan begroot; vanaf 2019 zullen de desbetreffende begrote inkomsten begroot worden op 0. Hier is een relatie met de OMS inkomsten, die hoger waren dan begroot en waartegen de tegenvallende retributies konden wegvallen;	100%	€ 152.000	S
3.	Landelijke ontwikkelingen meldkamers. Het beheer gaat over naar de landelijke politie. Hoewel nog onduidelijk is welke taken de politie gaat overnemen in het beheer van de meldkamer c.q. welke (extra) taken achterblijven bij de veiligheidsregio, is inmiddels wel duidelijk dat onze regio per saldo met € 200.000 wordt gekort op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Dit alles krijgt zijn beslag vanaf 2020.	100%	€ 200.000	S

Op grond van een extern uitgevoerde analyse is de financiële omvang van de risico's voor de brandweezorg indertijd bepaald op € 1,5 mln. De hierboven weergegeven risico's komen daar dichtbij. Vooralsnog is het voorstel om genoemd bedrag van € 1,5 mln. aan te houden. Het totaal risicoprofiel wordt daarmee geschat op € 300.000 (GHOR) + € 1,5 mln. (Brandweezorg) = € 1,8 mln.

Voor andere onderdelen (voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg) geldt dat de risico's beperkt van omvang zijn.

2.4.1.3 *Beleid weerstandscapaciteit en risico's*

Het weerstandsvermogen wordt, zoals hierboven is omschreven, bepaald als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Er wordt naar gestreefd dat de weerstandscapaciteit groter is dan de financiële omvang van de risico's. Cijfermatig betekent dit een weerstandsvermogen dat groter is dan 1. In de volgende tabel is hieraan nadere invulling gegeven.

Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

2.4.1.4 *Bepaling weerstandsvermogen*

Op 31 december 2018 is de weerstandscapaciteit als volgt (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	31 december 2018
Algemene reserve Brandweezorg (zie staat in paragraaf 3.4.4.2)	1.615
Inzet algemene reserve in 2019 (bestuursbesluit juni 2018)	-600
Reserves GHOR (algemene en bestemmingsreserve)	201
TOTAAL WEERSTANDSCAPACITEIT	1.216

Omschrijving	31 december 2018
WEERSTANDSVERMOGEN	0,68

Op grond van deze cijfers kan worden geconcludeerd dat het geraamde weerstandsvermogen voor de veiligheidsregio als geheel **onvoldoende** is.

- Voor de GHOR geldt dat de risico's een geschatte financiële omvang van € 300.000 hebben, terwijl de reserve € 200.000 bedraagt;
- De gekwantificeerde risico's van het programma brandweezorg zijn gesteld op € 1.500.000, terwijl de algemene reserve (rekening houdend met de inzet in 2019) ca. € 1.000.000 bedraagt.

2.4.1.5 *Kengetallen*

Bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000.

1A	Netto Schuldquote³	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A	Vaste schulden	17.081	15.930	15.930	14.772	13.605
B	Netto vlottende schuld	1.693	1.226	2.339	2.133	2.133
C	Overlopende passiva	21.003	19.824	21.537	21.537	21.537
D	Financiële activa	18	18	0	0	0
E	Uitzettingen	22.932	17.672	24.085	24.005	24.005
F	Liquide middelen	124	179	154	154	154
G	Overlopende activa	984	194	836	836	836
H	Totale baten	39.716	43.440	45.275	43.745	46.506
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	39,58%	43,55%	32,54%	30,74%	26,41%
1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen⁴	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A	Vaste schulden	17.081	15.930	15.930	14.772	13.605
B	Netto vlottende schuld	1.693	1.226	2.339	2.133	2.133
C	Overlopende passiva	21.003	19.824	21.537	21.537	21.537
D	Financiële activa	18	18	0	0	0
E	Uitzettingen	22.932	17.672	24.085	24.005	24.005
F	Liquide middelen	124	179	154	154	154
G	Overlopende activa	984	194	836	836	836
H	Totale baten	39.716	43.440	45.275	43.745	46.506
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	39,58%	43,55%	32,54%	30,74%	26,41%
2.	Solvabiliteitsratio⁵	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A	Eigen vermogen	7.889	7.822	8.374	8.454	8.567
B	Balanstotaal	51.350	44.728	53.016	52.936	52.936
	Solvabiliteit (A/B)*100%	15,36%	17,49%	15,79%	15,97%	16,18%
3.	Structurele exploitatieruimte⁶	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A	Totale structurele lasten	43.571	45.827	43.936	43.962	47.223
B	Totale structurele baten	43.402	45.618	45.275	43.745	46.506
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.539	5.796	3.362	4.928	3.017
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.917	6.004	4.700	5.143	2.904
E	Totale baten	43.402	45.618	45.275	43.745	46.506
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	-1,82%	0,00%	5,91%	0,00%	-1,78%

³ De netto schuldquote drukt de netto schuld (alle schulden minus alle vorderingen) uit als percentage van de totale begroting. Hoe hoger dit percentage, hoe hoger de schuldenlast;

⁴ De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is hetzelfde als de netto schuldquote omdat er geen verstrekte leningen zijn;

⁵ De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het balanstotaal. Hoe lager dit percentage, hoe groter de schuldenlast, c.q. het vermogen om in geval van een calamiteit aan alle verplichtingen te voldoen;

⁶ De structurele exploitatieruimte geeft, als percentage van de baten, de ruimte aan die beschikbaar is om tegenvallers op te vangen of onvoorziene uitgaven te doen.

2.4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de veiligheidsregio concentreren zich binnen het programma Brandweezorg. De kapitaalgoederen betreffen voertuigen, materieel en kazernes. Het huisvestingsbeleid is in 2014 korpsbreed nader uitgewerkt op basis van een set bestuurlijk gedragen uitgangspunten. Vervanging van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van het meerjarige investeringsplan, op basis van wettelijke eisen of indien kwaliteitsverbetering daartoe aanleiding geeft. Een onderhoudsplan indiceert jaarlijks de kosten.

2.4.3 Financiering

Ingevolge de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) moet de veiligheidsregio beschikken over een treasurystatuut. Op 27 maart 2014 is het Treasurystatuut Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg vastgesteld.

De bedragen in de volgende tabellen zijn x € 1.000.

Kasgeldlimiet	1 ^e kw. 2018	2 ^e kw. 2018	3 ^e kw. 2018	4 ^e kw. 2018	2018
Omvang begroting (lasten) per 1 januari (grondslag)	45.827	45.827	45.827	45.827	45.827
1. Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.758	3.758	3.758	3.758	3.758
2. Gemiddelde omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	23.670	23.670	23.670	23.670	23.670
Schuld in rekening courant	125	125	125	125	125
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-	-
3. Vlottende middelen (gemidd. kwartaal)					
Contante gelden in kas					
Tegoeden in rekening courant	154	154	154	154	154
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	24.841	24.841	24.841	24.841	24.841
4. Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	-1.199	-1.199	-1.199	-1.199	-1.199
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.758	3.758	3.758	3.758	3.758
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1- 4)	4.957	4.957	4.957	4.957	4.957

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,2%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Hieronder wordt de renterisiconorm (modelstaat B) weergegeven.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2018
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	1.151
3	Renterisico (1+2)	1.151
4	Renterisiconorm	9.165
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	7.904
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Begrotingstotaal	45.827
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	9.165

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt verspreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. De renterisiconorm heeft betrekking op uitsluitend het begrotingsjaar.

2.4.4 Bedrijfsvoering

2.4.4.1 Personeel en organisatie

Algemene ontwikkelingen

Met ingang van 2020 geldt een nieuwe verdeelsleutel die in de loop van de jaren 2020-2023 geleidelijk zal worden ingevoerd.

Vanaf de regionalisering in 2009, hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan. Er is meer dan voldoende aanleiding om de huidige organisatie te evalueren en tegen het licht te houden. Naast externe ontwikkelingen speelt daarbij dat we de afgelopen jaren zijn gegroeid naar een veiligheidsregio waarin ook de crisisbeheersing en rampenbestrijding een volwaardige plaats heeft gekregen. Het is noodzakelijk de organisatie bij de tijd te brengen en toekomstbestendig te houden. Daarbij voelt het, aan het begin van een nieuwe beleidsplanperiode ook als een natuurlijk moment.

Met het oog op deze reorganisatie is een organisatieontwikkeling traject ingezet, dat in 2020 vorm krijgt in de zin van functiebenaming en plaatsing van de medewerkers. Daarmee samenhangend wordt gezien hoe middelen kunnen worden gerealloceerd (bijvoorbeeld binnen de reserves) om eventuele personele fricties op te vangen.

In 2019 worden conform de afspraak bij de jaarrekening 2017 de reserves en voorzieningen doorgelicht, zodat deze zorgvuldig en volgens de afspraken kunnen worden gevoed en uitgeput. Tevens zal in 2019 een bestuurlijke discussie worden gevoerd rondom de toepassing van de indexering. Met dit alles wordt beoogd om de financiële huishouding van de veiligheidsregio met ingang van 2020 toekomstbestendig te hebben.

Ontwikkelingen Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

Sinds 1 januari 2018 is er een veiligheidsbureau van waaruit de aan de veiligheidsregio opgedragen voorbereidende taken van Crisisbeheersing en Rampenbestrijding worden gecoördineerd. In 2018 zijn alle relevante taken overgeheveld van de afzonderlijke kolommen naar het nieuwe bureau. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen corebusiness of

hoofdprocessen blijven invullen. De ambulance, politie en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste kwalitatieve inzet te leveren. De voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie zijn belegd bij het veiligheidsbureau. Tevens is in 2018 het bureau op sterkte gebracht. Voor 2019 staat de doorontwikkeling en nadere verkenning van de samenwerking met Limburg-Noord op het programma;

Ontwikkelingen brandweezorg

Brandweer Zuid-Limburg heeft te kampen met een vergrijzend personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veelvuldig natuurlijk verloop. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. In 2018 is een instrument ten behoeve van strategische personeelsplanning gebaseerd op een uitgebreide personeelsschouw ontwikkeld, die in 2019 breed in de organisatie wordt uitgevoerd.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het verder stimuleren van het uitvoeren van het 2^e loopbaanbeleid. Repressieve medewerkers die na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen in een bezwarende functie, moeten zich voorbereiden op een 2^e loopbaan. In principe mogen zij slechts 20 jaar een bezwarende functie uitoefenen. Dit betekent zowel voor de organisatie als voor de medewerkers dat hierop moet worden ingespeeld en geïnvesteerd. Brandweerman/ vrouw is geen baan voor het leven. De organisatie faciliteert in het creëren en uitvoeren van een loopbaanplan, waarbij de medewerkers zelf het initiatief moeten nemen voor de invulling, noodzakelijke ontwikkelpunten en plannen voor de toekomst. Er zijn beperkte middelen beschikbaar voor eventuele opleidingskosten.

Van belang is om de introductie van de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) te benoemen. De ingangsdatum voor de WNRA voor de Veiligheidsregio's is op dit moment beoogd per 1 januari 2021. Deze wet kan grote impact hebben op de positie van de vrijwilligers, omdat door deze wetgeving de vrijwilliger, als gevolg van gelijke behandeling, mogelijk wordt gezien als parttime medewerker met alle daaraan verbonden rechten en plichten (denk aan pensioen, vakantiedagen, doorbetaling bij ziekte en zwangerschapsverlof etc.). Daardoor zullen de personele kosten stijgen. Een eerste inschatting is landelijk gemaakt en betekent voor de regio Zuid Limburg een kostenstijging van circa € 1,2 mln. De verwachting is dat de discussie hierover in 2019 wordt beslecht: er vinden verschillende juridische onderzoeken plaats, zodat nadere duiding kan plaatsvinden.

Verzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de Veiligheidsregio lag in 2017 op 7,04%, en in 2018 op 6,24%. Het verzuim binnen het onderdeel repressie Brandweer heeft het afgelopen jaren tot rooster-technische problemen geleid. De problematiek ontstaat met name doordat repressieve medewerkers met lichamelijke beperkingen wel hun volledige aantal uren inzetbaar zijn, maar niet inzetbaar zijn voor hun repressieve functie. Daarnaast is de druk op de ondersteunende afdelingen groot (met minder mensen meer moeten doen i.c.m. het niet kunnen invullen van een aantal vacatures als gevolg van taakstellingen). Het verzuimcijfer laat een daling zien, echter vanwege het vergrijzende personeelsbestand blijft het een uitdaging om deze daling verder door te zetten. De praktijk leert namelijk dat als 'oudere' medewerkers ziek zijn, dit vaak van langere duur is. De organisatie zal nog meer preventieve zorg gaan verlenen, om zo risico's op verzuim sneller te herkennen. De arbo-adviseur levert op het gebied van verzuim een belangrijke bijdrage.

2.4.4.2 *Informatisering en automatisering*

Informatisering

In 2018 is een visie op informatiemanagement ontwikkeld, waarin de ambities en beschikbare capaciteit staan ten behoeve van informatiemanagement. Daarin wordt geadviseerd om de ambitie op het informatiemanagement ten behoeve van de operationele werkzaamheden te verstevigen. Tevens dient zich een steeds grotere noodzaak voor informatiemanagement ter ondersteuning van de bedrijfsvoering aan. Beide vraagt naar verwachting een betere informatieorganisatie. Dit aspect maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het meerjarenbeleidsplan dat voor 2019-2022 is opgesteld. Informatiemanagement ten behoeve van de organisatie is niet hetzelfde als informatiemanagement die noodzakelijk is voor de operatiën in het multi-domein. Die specifieke activiteiten staan beschreven als inhoudsdomein onder het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding in paragraaf 2.1. Vanzelfsprekend wordt er continu veelvuldig samengewerkt, kennis uitgewisseld en efficiency tussen beide onderdelen gezocht.

Automatisering

Voor het jaar 2019 zijn op het terrein van ICT-automatisering geen noemenswaardige activiteiten te verwachten, anders dan het regulier beheer en de noodzakelijke aansluiting op technische ontwikkelingen. Een onzekerheid daarbij is de ontwikkeling ten aanzien van het Shared Service Centrum Zuid-Limburg (SSCZL), waarin de drie grote gemeenten uit de regio gaan samenwerken op tal van gebieden, waaronder ICT. Momenteel wordt de veiligheidsregio voor haar ICT binnen het programma Brandweezorg gefaciliteerd door Parkstad IT. Het zou kunnen dat een keuze moet worden gemaakt om aan te sluiten bij SSCZL en of onderzocht moet worden of het programma Brandweer en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding ten aanzien van automatisering meer eenduidig vormgegeven moeten worden. De doorontwikkeling van de veiligheidsregio moet nog vertaald worden naar een organisatiestructuur en vraagt eventueel een reallocatie van middelen voor ICT (zie risicoparagraaf).

2.4.4.3 *Bezuinigingsprogramma brandweer*

In de jaren 2012-2018 is een omvangrijk bezuinigingsprogramma binnen het programma Brandweezorg uitgevoerd. De taakstelling die door de deelnemende gemeenten is opgelegd bedroeg 10% van het begrotingsvolume. Deze taakstelling van ca. € 3,5 mln. structureel is behaald. In de periode 2009 tot 2018 zijn geen aanvullende bijdragen gevraagd.

Voorts is voor 2019 een interne taakstelling in gang gezet om de begroting sluitend te maken. De totale omvang van het maatregelenpakket bedroeg € 1,2 mln. en heeft een structureel karakter.

Feitelijk is de behaalde bezuiniging nog groter. Rondom onder meer de roosterproblematiek en vakbekwaamheid is in totaal voor een bedrag van ca. € 1,0 mln. aan ontwikkelingen binnen het budget opgevangen. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de overschotten uit de jaarrekening tot een bedrag van € 3,1 mln. met de gemeenten verrekend.

Dit alles maakt dat de druk op de begroting inmiddels groot is. Daarnaast is het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio de afgelopen jaren verzwakt. Zowel Provincie als accountant vragen hier reeds verschillende jaren aandacht voor.

2.4.4.4 *GHOR*

De GHOR maakt organisatorisch onderdeel uit van de GGD Zuid-Limburg. Hieronder zijn de relevante onderdelen rondom de bedrijfsvoering van de GHOR opgenomen.

2.4.4.4.1 *Investeringsbeleid*

Voor wat betreft het investeringsbeleid wordt gehandeld conform investeringsbeleid van de GGD ZL.

2.4.4.4.2 Organisatiestructuur

De volgende onderdelen worden benoemd:

- Bestuur: Conform de wettelijke bepaling in de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een voorzitter. De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft middels een bestuursovereenkomst de uitvoering van de GHOR-taken overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg.
- De GHOR-taken worden bij de GGD Zuid Limburg uitgevoerd door het onderdeel afdeling Acute zorg.

2.4.4.4.3 Administratieve organisatie

Voor de inrichting van de administratieve organisatie volgt de GHOR, voor de uitvoering van haar taken, het beleid van de GGD Zuid Limburg.

2.4.4.4.4 Informatisering en automatisering

Voor de informatisering en automatisering volgt de GHOR, voor de uitvoering van haar taken, het beleid van de GGD Zuid Limburg. Behoudens de kantoorautomatisering wordt door de GGD Zuid Limburg voor de informatisering en automatisering samengewerkt met de andere kolommen van de veiligheidsregio en de RAV. Afstemming over en het aangaan van afspraken gebeurt in het kader van de Veiligheidsregio in gezamenlijkheid met Politie, Brandweer en Gemeenten.

2.4.4.4.5 Kansen en bedreigingen

Kansen:

- Synergie en kwaliteitsverbetering als gevolg van samenwerking binnen de Veiligheidsregio
- Door de samenwerking met Publieke Gezondheid binnen en buiten de GGD Zuid Limburg kan beter worden geanticipeerd op de toename van incidenten op het gebied van infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Verbetering van kwaliteit kan mede worden bereikt door de betere samenwerking met Netwerk Acute Zorg Limburg (NAZL) inzake de afstemming van de rol van zorginstellingen in relatie tot de maatschappelijke opgave van de GHOR.

Bedreigingen:

- Overheveling van taken door het Rijk zonder budget en afoming van budget (zie risico's).
- Met name de toename van kleinere incidenten leiden steeds vaker tot grote maatschappelijke onrust.
- De steeds snellere overdracht en deling van (onvolledige) informatie via sociale media ontstaat vaker maatschappelijke onrust.

2.4.4.4.6 Personeelsbeleid

De GHOR is geen zelfstandige juridische entiteit. Het personeel voor de uitvoering van de GHOR-taken is in dienst van de GGD Zuid Limburg. Voor een nadere toelichting op het personeelsbeleid van de GGD Zuid Limburg verwijzen we naar het jaarverslag van de GGD Zuid Limburg.

2.4.5 Verbonden partijen

2.4.5.1 Definitie

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeenschappelijke regeling zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op

grond van de Wet veiligheidsregio's, waaraan de 18 Zuid-Limburgse gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn.

2.4.5.2 Visie en beleidsvoornemens

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft (nog) geen deelnemingenbeleid. Er is slechts sprake van een tweetal verbonden partijen, waarbij de risico's gering zijn hetgeen het uitwerken van een dergelijk beleid momenteel overbodig maakt. Uitgangspunt is wel dat we actief aandeelhouderschap wensen te voeren om de publieke belangen te borgen. Dat wil zeggen dat we proberen invloed uit te oefenen op de strategie van de organisatie.

De heroriëntatie op de inrichting van de veiligheidsregio kan hier in de toekomst een ander licht op werpen. Voor de hand ligt dat er na doorvoering van de herinrichting het beleid van de verbonden partijen verder wordt ontwikkeld. Denkbaar is dat er aandacht wordt besteed aan risicobeheersing bij de verbonden partijen om risico's voor de veiligheidsregio te beperken.

Momenteel vindt u in onderstaand overzicht zowel deelneming in (privaatrechtelijke) deelnemingen, als ook in een (publiekrechtelijke) openbare lichaam.

2.4.5.3 Lijst van verbonden partijen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft in artikel 15 voor dat de lijst van verbonden partijen moet worden onderverdeeld in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg participeert niet in stichtingen en/of verenigingen of andersoortige verbonden partijen.

Verbonden partij	Belang	Doel	Ontwikkelingen
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Bestuurlijk verbonden via het algemeen bestuur van de GR. Financieel verbonden via de bijdrage in de gemeenschappelijke kosten voor ca. € 1,0 miljoen op jaarbasis. Deze kosten betreffen: • Kosten van accounts/werkplekken; • Kosten opslag. Overige diensten worden afgerekend op basis van overeenkomst.	Het leveren van ICT-basisvoorziening d.m.v. technisch beheer.	De brandweer neemt vanaf 2015 deel aan deze regeling en draagt naar rato van de afname van ICT-diensten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling ICT ter ondersteuning van de bedrijfsvoering

Vanuit financieel perspectief zijn de volgende cijfers relevant (artikel 15 lid 2 BBV).

Verbonden partij			
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT		Begin 2018	Eind 2018
	Eigen vermogen	0	0
	Vreemd vermogen	0	0
	Verwacht resultaat	0	0
Risico's		Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats. Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd.	

In 2018 is het 100%-belang in VPT B.V. verkocht. De activiteiten van VPT B.V. is door deze verkoop per 1 januari 2018 geheel ondergebracht bij Veiligheidscentrum Limburg B.V. (VCL) te Nuth.

2.4.5.4 Overige aspecten samenwerking

Naast de verbonden partijen, zijn de volgende zaken van belang.

- Met de Politie is een convenant afgesloten waarin afspraken over de bijdrage van de politie aan de gezamenlijke risicobeheersing, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding staan benoemd;
- Met de GGD Zuid Limburg is een bestuursovereenkomst afgesloten waarin de afspraken rond de uitvoering van de GHOR-taken staan benoemd. De GHOR maakt organisatorisch deel uit van de afdeling Acute Zorg van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- In 2013 is met de colleges van de deelnemende gemeenten een overeenkomst gesloten waarin de taakoverdracht is geregeld rondom bevolkingszorg (voorbereiding en coördinatie);
- Verder is er een overeenkomst tot levering van diensten met Sitech. Dit betreft een samenwerking op het gebied van ongevalsbestrijding met gevaarlijke stoffen (gaspakkeninzet en schuimblussing). Door deze overeenkomst (per 1-1-2014) wordt voldaan aan de Wet veiligheidsregio's.

3 DEEL C – JAARREKENING

3.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het recapitulerend financieel overzicht per programma weergegeven. Alle bedragen zijn x € 1.000; - = nadelig saldo/ + = voordelig saldo.

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding			
Lasten	3.741	4.612	4.423
Baten	3.687	102	60
Saldo	-54	-4.510	-4.363
Programma Brandweezorg			
Lasten	39.830	31.265	29.460
Baten	39.715	765	750
Saldo	-115	-30.500	-28.710
Programma Ondersteuning			
Lasten	P.M.	9.950	10.053
Baten	P.M.	44.751	44.465
Saldo	P.M.	34.801	34.412
TOTAAL PROGRAMMA'S			
Lasten	43.571	45.827	43.936
Baten	43.402	45.618	45.275
SALDO TOTAAL PROGRAMMA'S	-169	-209	1.339
Reserves			
Storting reserves	3.539	5.796	5.796
Onttrekking reserves	2.917	6.004	5.510
Saldo mutaties reserves	-622	209	-286
REKENINGRESULTAAT			
	-792	-0	1.053
Opgenomen in Programma Ondersteuning			
Overhead	P.M.	9.945	9.652
Bijdragen gemeenten excl. GHOR	34.150	35.853	35.922
Bijdragen gemeenten GHOR	949	976	985
BDuR	6.361	6.893	7.080
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	- ⁷
Onvoorzien	100	-	-

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.2.1 Samenvattend overzicht - analyse

Het jaar 2018 is het eerste jaar dat de nieuwe begrotingsprogramma's het hele jaar hebben gewerkt. De nieuwe indeling komt deels voort vanuit wet- en regelgeving, maar vergemakkelijkt niet altijd de

⁷ Naar aanleiding van de introductie van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen, heeft de veiligheidsregio onder begeleiding van een extern fiscalist de Vpb-positie in kaart gebracht. Op basis van deze analyse is de conclusie dat er geen sprake is van Vpb-plichtige activiteiten.

integrale sturing. Zo moet overhead afzonderlijk worden gepresenteerd. Verder moeten mutaties in reserves en voorzieningen afzonderlijk worden gepresenteerd.

Voor de analyse beschouwen wij echter een aantal zaken in samenhang, omdat we ze gedurende het boekjaar ook in samenhang hebben gestuurd. Daarom maken we de volgende kanttekeningen.

- Het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding is een zelfstandig programma dat geheel wordt gedekt vanuit de algemene middelen van de veiligheidsregio. Optisch is er binnen dit programma een tekort, maar feitelijk is er een voordeel ten opzichte van de begroting door lagere kosten ten bedrage van € 264.000; deze worden dus ook als zodanig toegelicht in het overzicht hieronder;
- Het programma Brandweezorg is op een aantal punten aangewezen op de reserves. Zo worden de kapitaallasten geëgaliseerd vanuit de daartoe bestemde reserves. Dit programma moet derhalve in nauwe samenhang worden gezien met de mutaties in de reserves. Verder is de bedrijfsvoering van dit programma sterk verweven met het ondersteunend programma;
- Van het totale rekeningsaldo van € 1.038.000 is € 264.000 toe rekenen aan Crisisbeheersing en Rampenbestrijding zoals hiervoor is aangegeven. Het overige van € 774.000 is toe te rekenen aan Brandweezorg;
- In dit saldo van Brandweezorg is voor 2018 een onttrekking uit de algemene reserve van € 500.000 meegenomen. Zonder deze onttrekking zou het saldo van Brandweezorg dus € 274.000 hebben bedragen.

Hieronder worden verschillen toegelicht groter dan € 50.000. Een – is een nadeel, een + is een voordeel. Slechts een toegelichte afwijking is kleiner dan € 50.000 omdat deze samenhangt met een vrijgevallen reserve in 2018.

Nr.	Omschrijving	Incidenteel	Structureel	Totaal
<i>Crisisbeheersing en Rampenbestrijding</i>				
1.	Gedurende 2018 is de beoogde capaciteit van het Veiligheidsbureau op niveau gebracht. Dit was nog niet het gehele jaar het geval.	264.000		264.000
2.	GHOR resultaat	15.000		15.000
<i>Brandweezorg</i>				
3.	Bij natuurlijk verloop is uiterst terughoudend omgegaan met vervulling van vacatures	250.000		250.000
4.	Als gevolg van de resultaten over 2017 en het begrotingsresultaat 2018 en 2019, is een reeks aan interne ombuigingen van € 1,2 mln. in gang gezet. Deze hebben deels in 2018 hun vruchten afgeworpen		200.000	200.000
5.	Bij opleiding, vorming en training is een reserve ingezet; niet alle activiteiten konden gedurende 2018 worden weggezet waardoor minder is besteed dan verwacht	40.000		40.000
6.	Bij de meldkamer vindt budgettaire herschikking plaats. Er wordt momenteel vorm en inhoud gegeven aan de wettelijke figuur van zogenaamde calamiteitencoördinatoren. In 2018 is hiertoe tot werving overgegaan, maar beoogde capaciteit zal komende tijd verder worden ingevuld	185.000		185.000
7.	Zoals bekend vallen de eigen inkomsten sterk terug. In de begrotingsdiscussie 2020 en verder is dit ook ingebracht		-100.000	-100.000
8.	Rijksbijdrage: deze is hoger vastgesteld dan begroot door aanpassingen in het aantal woonruimten en door indexering		200.000	200.000
Totaal		753.000	300.000	1.053.000

3.2.2 Aanwending van het bedrag voor onvoorzien

In de begroting 2018 was geen bedrag opgenomen voor onvoorzien.

3.2.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Hieronder zijn de incidentele baten en lasten weergegeven. Een – betreft een nadeel, een + een voordeel. Bedragen x € 1.000. De verwijzingen slaan terug op het analyse overzicht in paragraaf 3.2.1.

Omschrijving	Bedrag	Verwijzing
Saldo incl. mutaties reserves	1.053	
<i>Begroot incidenteel</i>		
Incidentele stortingen reserves	-	
Incidentele onttrekkingen reserves (inzet algemene reserve t.b.v. brandweezorg 2018)	500	
<i>Subtotaal begroot incidenteel</i>	500	
<i>Afwijkingen begroting incidenteel (zie analyse)</i>		
Capaciteit Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	264	1.
GHOR resultaat	15	2.
Terughoudendheid vacatureervulling	250	3.
Niet volledig besteden vrijval reserve	40	5.
Herschikking middelen meldkamer	185	6.
<i>Subtotaal afwijkingen incidenteel</i>	753	
Totaal incidenteel	1.253	
Saldo excl. incidenteel	-200	

Hieruit blijkt dat het resultaat 2018 feitelijk nog zeer fragiel is. Zoals bekend heeft het onderdeel brandweezorg structurele versterking nodig. Feitelijk is een in structurele zin negatief resultaat behaald.

3.2.4 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Hieronder zijn voor de taakvelden die voor de veiligheidsregio relevant zijn de baten en lasten weergegeven. Alle bedragen luiden x € 1.000.

Taakvelden	Baten		Lasten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
0 Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead, ondersteuning organisatie	-	-	8.933	9.660	-8.933	-9.660
0.5 Treasury	-	8	512	0	-512	8
0.10 Mutaties reserves	6.004	5.510	5.796	5.796	209	-286
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	1.053	-	-1.053
Totaal taakveld 0 Bestuur en ondersteuning	6.004	5.518	15.241	16.509	-9.236	-10.991
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	45.553	45.268	36.317	34.276	9.236	10.991
Totaal taakveld 1 Veiligheid	42.996	42.683	33.759	31.691	9.236	10.991
Totaal taakvelden	49.000	48.201	49.000	48.201	-	-

3.2.5 Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Vanaf 2012 is gestart met een egaliseringsreserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel. Hieronder is het verloop in 2018 alsmede het verloop vanuit de meerjarenbegroting opgenomen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo begin	6.519.224	5.324.430	4.326.911	4.484.059	4.296.972
Toevoeging	3.295.620	3.147.108	3.017.108	3.017.108	3.017.108
Onttrekking	4.490.504	4.144.537	2.859.960	3.204.195	3.340.638
Saldo eind	5.324.340	4.327.001	4.484.059	4.296.972	3.973.442

3.2.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Het voor de veiligheidsregio toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 187.000. Dit betreft het zogenaamde algemeen bezoldigingsmaximum. De onderstaande verantwoording volgt het model zoals gepubliceerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 13 september 2018.

3.2.6.1 Bezoldiging topfunctionarissen

3.2.6.1.1 Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	G. van Klaveren
Functiegegevens	Directielid/commandant brandweer
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	147.883
Beloningen betaalbaar op termijn	18.887
<i>Subtotaal</i>	<i>166.770</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	166.770
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

bedragen x € 1	G. van Klaveren
Gegevens 2017	
Functiegegevens	Directielid/commandant brandweer
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.058
Beloningen betaalbaar op termijn	17.741
<i>Subtotaal</i>	<i>167.799</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging 2017	167.799

3.2.6.1.2 Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

In 2018 is de heer drs. F.C.W. Klaassen aangesteld als directeur van de veiligheidsregio. Deze functie wordt binnen de veiligheidsregio onbezoldigd uitgevoerd. De WNT-verantwoording vindt plaats bij de GGD Zuid-Limburg waar sprake is van de dienstbetrekking.

3.2.6.1.3 Toezichthoudende topfunctionarissen

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt het Bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet (WNT). Voor de bestuursleden verwijzen we naar het overzicht in paragraaf 1.3.1. Alle bestuursleden hebben deze functie onbezoldigd vervuld.

3.2.6.2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3.2.6.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.3 Balans

Bedragen x € 1.

Activa	31-12-2018 Eindbalans	31-12-2017 Beginbalans
<u>VASTE ACTIVA</u>		
<u>Materiële vaste activa met economisch nut</u>		
Gronden en terreinen	1.108.325	1.108.325
Bedrijfsgebouwen	8.761.182	8.821.268
Inventaris	2.025.373	2.076.187
Vervoermiddelen	12.632.246	11.613.460
Machines, apparaten en installaties	1.910.929	2.197.301
Beroepskleding	1.503.356	1.475.747
	27.941.411	27.292.288
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	0	18.000
	0	18.000
Totaal vaste activa	27.941.411	27.310.288
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
<u>Voorraden</u>		
Voorraden	0	0
	0	0
<u>Vorderingen</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	17.955.447	13.329.256
Te vorderen btw op gemeenten	44.469	49.484
Overige vorderingen	427.160	202.167
Vorderingen op deelnemingen	0	0
Waarborgsommen	4.863	4.783
Rekening-courant met het Rijk	5.416.907	9.125.144
Rekening-courant met niet financiële instellingen	236.189	221.408
Overlopende activa	835.970	983.618
	24.921.005	23.915.860
<u>Liquide middelen</u>		
Liquide middelen	153.899	124.424
	153.899	124.424
Totaal vlottende activa	25.074.903	24.040.284
Totaal activa	53.016.314	51.350.572

Passiva	31-12-2018 Eindbalans	31-12-2017 Beginbalans
<u>VASTE PASSIVA</u>		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	1.723.309	994.691
Bestemmingsreserves	6.650.401	7.612.543
Rekeningresultaat voor bestemming	1.052.677	-718.151
Totaal reserves	9.426.387	7.889.083
<u>Voorzieningen</u>		
Voorzieningen	3.784.125	3.684.212
Totaal voorzieningen	3.784.125	3.684.212
<u>langlopende leningen</u>		
Leningen o/g	15.930.105	17.080.863
Totaal langlopende leningen	15.930.105	17.080.863
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	2.213.111	1.063.152
Te betalen omzetbelasting	0	16.679
Betalingen onderweg	0	0
Overlopende passiva	21.537.175	21.003.171
Consolidatierekening	125.412	613.412
Totaal kortlopende schulden	23.875.697	22.696.414
Totaal Passiva	53.016.314	51.350.572

3.4 Toelichting op de balans

3.4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierna wordt per categorie aangegeven welke grondslagen zijn gehanteerd. In de jaarrekening is dit jaar voor het eerste de GHOR als integraal onderdeel van de veiligheidsregio meegeconsolideerd. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. De vergelijking met vorige jaarrekeningen is hierdoor niet direct mogelijk.

Materiële vaste activa

Onder materiële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen:

- Gronden en terreinen;
- Bedrijfsgebouwen;
- Inventaris;
- Vervoermiddelen;
- Machines, apparaten en installaties;
- Activa in uitvoering.

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de afschrijvingen. De activa zijn per 1 januari 2009 overgenomen van de deelnemende gemeenten rechtstreeks of via de gemeenschappelijke regelingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de levensduur zoals deze werd gehanteerd door de deelnemende gemeenten respectievelijk deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

De nieuwe materiële vaste activa vanaf 2009 zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn bepaald op basis van de geschatte levensduur en starten in het boekjaar volgend op het investeringsjaar.

De afschrijvingen op gebouwen vinden vanaf 2012 plaats op annuïtaire basis en de afschrijvingen van de andere materiële activa vinden plaats op lineaire basis. De afschrijvingen op de gebouwen vindt plaats op annuïtaire basis om gedurende langere tijd een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten te bewerkstelligen. In de vervaardigingsprijs van de materiële vaste activa in uitvoering worden de rentelasten opgenomen.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa worden opgenomen de zogenaamde langlopende effecten (beleggingen) die niet op korte termijn om te zetten zijn in liquide middelen. De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde van het aandelenkapitaal.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in:

- Vorderingen op openbare lichamen;
- Overige vorderingen;
- Waarborgsommen;
- Overlopende activa.

Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen.

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien vrij besteedbaar zijn. De reserves kunnen worden onderscheiden in algemene reserves, bestemmingsreserves en egalisatiereserves. Onder het eigen vermogen is tevens opgenomen het rekeningssaldo van de rekening van baten en lasten. Het eigen vermogen heeft een bufferfunctie voor tegenvallers en een financieringsfunctie.

Tot de bestemmingsreserves worden gerekend:

- Reserves waaraan het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven;
- Nog niet bestede verkregen middelen, verkregen van derden onder stringente condities voor de richting van de aanwending;
- Egalisatierekeningen die dienen om schommelingen op te vangen en egalisatierekeningen voor investeringsbijdragen, bedoeld om ontvangen investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de rekening van baten en lasten te laten komen.

Voorzieningen

Voorzieningen betreffen naar verwachting onvermijdelijke uitgaven voor gebeurtenissen die al hebben plaatsgevonden. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum (31 december van het betreffende dienstjaar) onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is;
- Risico's waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- De voorzieningen hebben betrekking op diverse beheerprogramma's en dienen voornamelijk tot gelijkmatige verdeling van lasten over een reeks van jaren, afhankelijk van de onderhoudscyclus.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke looptijd van 1 jaar of langer.

Onder langlopende schulden worden opgenomen:

- Obligatieleningen;
- Onderhandse leningen;
- Door derden belegde reserves;
- Waarborgsommen.

Vlottende passiva

De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in:

- Schulden aan publiekrechtelijke lichamen;
- Opgenomen kasgeldleningen;
- Bank- en girosaldo;
- Overige rekening courantsaldi;
- Overige schulden.

De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. Hierbij wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd, met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel, het toerekeningsbeginsel en het realisatiebeginsel.

3.4.2 Vaste activa

3.4.2.1 Materiële vaste activa

Per einde boekjaar 2018 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa 27,9 miljoen (ultimo 2017 € 27,3 miljoen). Voor de opbouw naar activasoort wordt verwezen naar het onderstaande overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven

Omschrijving	Boekwaarde 31 december 2017	Vermeerde- ringen 2018	Verminde- ringen 2018	Afschrijvingen 2018	Boekwaarde 31 december 2018
Materiële activa met economisch nut					
a. Gronden en terreinen	1.108.325	-	-	-	1.108.325
b. Bedrijfsgebouwen	8.821.268	255.799	-	315.885	8.761.182
c. Inventaris	2.076.187	143.593	-	194.407	2.025.373
d. Vervoermiddelen	11.613.460	2.453.072	-	1.434.287	12.632.245
e. Machines, apparaten en installaties	2.197.301	189.674	121	475.925	1.910.929
f. Beroepskleding	1.475.747	443.313	-	415.704	1.503.357
Totaal	27.292.288	3.485.451	121	2.836.207	27.941.411
Financiële vaste activa					
a. Aandelen in deelnemingen	18.000	-	18.000	-	-
Totaal	18.000	-	18.000	-	-
Totaal vaste activa	27.310.288	3.485.451	18.121	2.836.207	27.941.411

De vermindering op aandelen betreft de verkoop van VPT B.V.

Overzicht kapitaallasten

Omschrijving	Afschrijvingen 2018	Rente 2018	Totaal kapitaallasten
Materiële activa met economisch nut			
Gronden en terreinen	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	315.885	411.092	726.977
Inventaris	194.407	79.271	273.678
Voertuigen	1.434.287	-	1.434.287
Machines, apparaten en installaties	475.925	-	475.925
Beroepskleding	415.704	-	415.704
Totaal	2.836.207	490.364	3.326.571

Toelichting mutaties materiële vaste activa 2018

Gronden en terreinen

Saldo per 31.12.2018 is € 1.108.325. In het jaar 2018 zijn geen mutaties geweest in de gronden en terreinen.

Bedrijfsgebouwen

Saldo per 31.12.2018 is € 8.761.182. Het saldo van de vermeerderingen € 255.799 heeft betrekking op aanpassing gebouwen.

Inventaris

Saldo per 31.12.2018 is € 2.025.373. In 2018 is er voor € 143.593 nieuwe inventaris aangeschaft. Het betreft voornamelijk vervanging van bestaande inventaris.

Vervoermiddelen

Saldo per 31.12.2018 is € 12.632.245. De investeringen in vervoermiddelen bedragen in 2018 € 2.453.072

In 2018 hebben op basis van het investeringsplan onder andere de volgende mutaties plaatsgevonden:

• Waterongevallenvoertuigen	€	11.398
• Aanschaf Hulpverleningsvoertuig	€	490.684
• Bepakking	€	31.672
• Aanschaf 4 Tankspuitauto's	€	1.919.318

Machines, apparaten en installaties

Saldo per 31.12.2018 is € 1.910.929. De investeringen in 2018 bedragen totaal € 189.553 en hebben betrekking op onder meer:

• Navigatie	€	17.186
• Oefenmiddelen	€	26.366
• Mobiele Opdamvoorzieningen	€	14.655
• Vervangen testapparatuur	€	35.882
• Remote Programming	€	85.490

Kleding

Saldo per 31.12.2018 is € 1.503.357. In 2018 is voor € 443.313 aan kleding aangeschaft met name voor de uitrukploegen. Schoner werken heeft hierbij een grote invloed.

3.4.2.2 Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa werd verantwoord het aandelenkapitaal dat de Brandweer Zuid-Limburg heeft in Veiligheidsopleidingen, Planvorming, Trainingen (VPT BV) De deelneming is per 1 januari 2018 verkocht.

3.4.3 Vlottende activa

3.4.3.1 Voorraden

Saldo per 31.12.2018 € 0. Vanaf 2017 worden de voorraden materialen van het Servicecentrum Gebruiksgoederen niet langer gewaardeerd.

3.4.3.2 Vorderingen

Saldo per 31.12.2018 € 24.921.005. De gezamenlijke vorderingen op openbare lichamen per ultimo 2018 betreffen onder meer de FLO ad € 1.484.095 en de nog openstaande facturen over de gemeentelijke bijdragen van het eerste halfjaar 2019 ad € 16.417.519. Omdat de vervaldatum van de gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar 2019 per 1 januari 2019 is, vinden deze mutaties veelal in december 2018 plaats. De totale gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar van 2019 ad € 18.336.117 zijn aan de creditzijde van de balans opgenomen onder overlopende passiva. Overige vorderingen op openbare lichamen bedragen ca. € 53.000.

Conform artikel 39 van BBV is de rekening-courantverhouding met het Rijk, het schatkist bankieren, ad € 5.416.906 opgenomen onder vorderingen. De rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen betreft de verhouding met de GGD Zuid-Limburg (betreffende de GHOR).

De overige vorderingen betreffen vorderingen op derden. De afwikkeling van deze vorderingen heeft een normaal verloop. De overlopende activa van € 835.970 betreffen voornamelijk de nog te ontvangen prijs- en loonindex 2018 van de gemeenten ad € 545.279, de subsidie Impuls

OmgevingsVeiligheid (IOV) van € 103.000, vooruitbetaalde licentiekosten 2019 van € 89.742 en de vooruitbetaalde verzekeringspremies 2019 van € 87.758.

Specificatie vorderingen

Omschrijving	31-dec 2018	31-dec 2017
Vorderingen op openbare lichamen	17.955.447	13.329.256
Te vorderen BTW op gemeenten	44.469	49.484
Overige vorderingen	427.160	202.167
Waarborgsommen	4.863	4.783
Rekening-courantverhouding met het Rijk	5.416.906	9.125.143
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	236.189	221.408
Overlopende activa	835.970	983.618
Totaal	24.921.005	23.915.860

In hoofdstuk 5 van deze jaarrekening is het overzicht schatkistbankieren opgenomen.

3.4.3.3 Liquide middelen

Saldo per 31.12.2018 € 153.899. De liquide middelen laten per ultimo 2018 een positieve stand zien van € 0,15 miljoen (2017: € 0,12 miljoen) en bestaan uit € 9.563 contante middelen en € 144.336 tegoeden bij bankinstellingen.

Specificatie liquide middelen

Omschrijving	31-dec 2018	31-dec 2017
Kas	9.563	11.401
Bank	144.336	113.023
Totaal	153.899	124.424

Rondom de liquide middelen zijn de regels van schatkistbankieren van toepassing. In hoofdstuk 5 is het desbetreffende overzicht ingevoegd.

3.4.4 Vaste passiva

3.4.4.1 Reserves

Algemene reserve

Saldo per 31.12.2018 € 1.723.309. De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. Dit weerstandvermogen is bestuurlijk bepaald op € 1.500.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2018 is € 1.723.309. Aan de Algemene Reserve is een bedrag ad € 2.000.000 in 2018 toegevoegd. Ditzelfde bedrag is onttrokken aan de diverse bestemmingsreserves conform vastgesteld besluit AB van juni 2018. Daarnaast is, eveneens conform besluit AB van juni 2018, het negatieve rekeningsaldo van € 738.382 over het boekjaar 2017 onttrokken en een bedrag van € 500.000 toegevoegd aan de exploitatie.

Onder de algemene reserve is tevens opgenomen de algemene reserve van het onderdeel GHOR. Hierop hebben in 2018 geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve opleiden en oefenen

Saldo per 31.12.2018 € 0. Uit de reserve opleidingen en oefenen is, conform AB-besluit van juni 2018 een bedrag ad € 153.205, zijnde het gehele saldo, onttrokken.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel

Saldo per 31.12.2018 € 5.324.341. Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag conform de begroting, gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

Reserve egalisatie bezuinigingen

Saldo per 31.12.2018 € 282.386. Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen. In 2018 is, conform de begroting, een bedrag ad € 280.393 onttrokken uit de reserve.

Reserve Sociaal Plan

Saldo per 31.12.2018 € 230.540. Op basis van de besluitvorming door het Algemene Veiligheid Bestuur is er ten laste van het resultaat van het dienstjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd. Ten laste van deze reserve is in 2018 een bedrag € 52.946 onttrokken voor de vergoedingen woon-werkverkeer en piket Maastricht.

Reserve frictiekosten meldkamer

Saldo per 31.12.2018 € 500.000. Deze reserve is gevormd ter dekking van de te verwachte frictiekosten m.b.t. Meldkamer conform besluit door het Algemeen Bestuur. Dit bedrag is ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid als eenmalige bijdrage in de overgang van het beheer van de meldkamer naar de politie.

Reserve doorontwikkeling Veiligheidsbureau

Saldo per 31.12.2018 € 219.286. Deze reserve is gevormd uit de reserves van het programmabureau, Bevolkingszorg en GHOR conform besluit Algemeen Bestuur van 15 juni 2018.

Bestemmingsreserves GHOR

In deze reserves is in 2018 niet gemuteerd. Het totaal ervan bedraagt ultimo 2018 € 93.848. Een bedrag van € 72.848 hiervan betreft een reserve voor netcentrisch werken; de overige € 21.000 betreft een reserve voor huisvesting van de GHOR.

Bestemming rekeningsaldo

Saldo per 31.12.2018 € 1.052.677. De resultaatbestemming van het rekeningsaldo 2017 is verwerkt in de Algemene Reserve conform besluit Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2017. Het rekeningsaldo 2017 bedroeg € 718.151 (negatief) en is volledig onttrokken aan de Algemene reserve.

Het rekeningsaldo 2018 bedraagt € 1.052.677 positief; over de bestemming ervan vindt in 2018 besluitvorming plaats door het Algemeen Bestuur.

3.4.4.2 Voorzieningen***Voorziening groot onderhoud panden***

Saldo per 31.12.2018 € 2.869.357. Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen is in 2018 de jaarlijkse dotatie van € 514.047 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten, Bocholtz en Sittard Middenweg. De bij aanvang 2013 verkregen bijdrage van € 302.272 voor het groot onderhoud tot 2023 van de kazerne Maastricht-Zuid is in 2014 toegevoegd aan deze voorziening. In 2018 zijn uitgaven gedaan voor het groot onderhoud voor een bedrag van totaal € 483.643.

Voorziening WW verplichtingen

Saldo per 31.12.2018 € 489.304. Een voorziening WW personeel is in 2015 gevormd om de WW-verplichtingen van ontslagen werknemers op te kunnen vangen. In deze voorziening worden ook individuele overeenkomsten met medewerkers gecalculeerd/gestort op het moment dat de verplichting ontstaat.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid

Saldo per 31.12.2018 € 293.464. De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten en het groot onderhoud van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Het ontvangen bedrag aanvang 2013 ad € 887.929 is berekend op contante waarde. Een gedeelte van de voorziening is ondergebracht bij de voorziening groot onderhoud panden. Over de contante waarde per 1 januari 2018 is op basis van een rekenrente van 4 %, € 13.672 toegevoegd aan de voorziening. Ten laste van de voorziening zijn de netto exploitatiekosten van dit pand van € 62.000 geboekt.

Voorziening frictiekosten VPT

Deze voorziening is gevormd vanuit de verkoopopbrengst van VPT. De voorziening is bedoeld om frictiekosten van de afwikkeling op te vangen. Naar verwachting zal deze voorziening in 2019 grotendeels zijn besteed.

Overzicht van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Stand 31 december 2017	Resultaat-bestemming 2017	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Stand 31 december 2018
Reserves					
Algemene reserve	887.363	-	2.000.000	1.271.382	1.615.981
Algemene reserve GHOR	107.329	-	-	-	107.329
Reserve opleiden en oefenen	153.205	-	-	153.205	0
Reserve egalisatie kapitaallasten	6.519.224	-	3.295.620	4.490.504	5.324.340
Reserve egalisatie bezuinigingen	562.779	-	-	280.393	282.386
Reserve sociaal plan	283.486	-	-	52.946	230.540
Reserve frictiekosten meldkamer	-	-	500.000	-	500.000
Reserve doorontwikkeling Veiligheidsbureau	-	-	219.286	-	219.286
Bestemmingsreserves GHOR	93.849	-	-	-	93.849
Totaal	8.607.234	-	6.014.906	6.248.430	8.373.710
Rekeningsaldo					
Rekeningsaldo	-718.151	718.151	1.052.677	-	1.052.677
Totaal	-718.151	718.151	1.052.677	-	1.052.677
Totaal reserves	7.889.083	718.151	7.067.583	6.248.430	9.426.387
Voorzieningen					
Voorziening onderhoud panden	2.838.953	-	514.047	483.643	2.869.357
Voorziening WW verplichtingen	503.466	-	297.701	311.863	489.304
Voorziening kazerne Maastricht Zuid	341.792	-	13.672	62.000	293.464
Voorziening frictiekosten VPT	-	-	132.000	-	132.000
Totaal voorzieningen	3.684.211	-	957.420	857.506	3.784.125

In de exploitatierekening staan ook de stortingen en onttrekkingen aan reserves vermeld. Deze sluiten dit eerste jaar niet geheel aan. E.e.a. heeft te maken met de consolidatieslag die vanaf 2018 is doorgevoerd. De aansluiting ligt als volgt (bedragen x € 1.000).

Omschrijving	Volgens exploitatie	Volgens staat	Verschil	Toelichting
Stortingen	5.796	6.015	-219	Betreft de reserve van het Veiligheidsbureau. Betreft feitelijk een beginbalansmutatie.
Onttrekkingen	5.510	6.248	-738	Dit betreft het resultaat van de brandweer 2018 dat via resultaatbestemming is onttrokken

Bij begrotingswijziging 2018-03 heeft het algemeen bestuur besloten tot een overheveling tussen de egaliseringsreserve kapitaallasten en de algemene reserve in 2 tranches: € 500.000 in 2018 en € 1.500.000 in 2019. De gehele overheveling heeft reeds in 2018 plaatsgevonden.

Langlopende leningen

Saldo per 31.12.2018 € 15.930.105. De langlopende leningen per 31 december 2017 betreffen onder meer de vaste geldleningen die zijn overgenomen van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg (BNG nominaal € 1,1 miljoen).

Ter financiering van de kazerne Middenweg zijn op 28 december 2010 vier geldleningen bij de BNG aangegaan voor een totaal van € 7.500.000 met opnamedata tussen 1 april 2011 en 1 oktober 2012. Ultimo 2016 is een geldlening ad € 10.000.000 afgesloten voor de consolidatie van vlottende schuld en de vaste financiering van onderhanden zijnde en van nieuwe investeringen. In 2018 zijn geen nieuwe geldleningen aangetrokken.

Specificatie van langlopende leningen

Omschrijving	Lineair/annuïteit	Oorspronkelijke hoofdsom	Vervaldatum rente en aflossing	Einde looptijd	Rente %	Pro resto hoofdsom per 31 december 2017	Stortingen 2018	Aflossingen 2018	Rente 2018	Pro resto hoofdsom per 31 december 2018
Geldleningen										
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.0082517	25.135	384.631	11-03	2034	5,04	282.529		10.896	14.239	271.633
Bank Nederlandse Gemeenten nr 91398	71.563	1.043.695	01-10	2040	6,25	861.054		17.747	53.816	843.307
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106275	70.350	1.500.000	3-8	2026	4,69	1.500.000		0	70.350	1.500.000
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106276	114.806	2.000.000	1-10	2051	4,89	1.884.647		22.647	92.159	1.862.000
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106277	116.397	2.000.000	3-10	2051	4,99	1.887.139		22.229	94.168	1.864.910
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106278	160.349	2.000.000	1-10	2032	4,99	1.665.495		77.241	83.108	1.588.254
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40110848	1.000.000	10.000.000	28-11	2026	0,58	9.000.000		1.000.000	52.200	8.000.000
Totaal	1.558.600	18.928.326				17.080.864	0	1.150.759	460.041	15.930.105

3.4.5 Vlottende passiva

Saldo per 31.12.2018 € 23.875.697. De afwikkeling van de crediteuren van € 2,21 miljoen heeft een normaal verloop. De overlopende passiva betreffen voornamelijk de componenten nog te betalen posten van € 1,2 miljoen (2017 € 1,6 miljoen), de gemeentelijke bijdrage eerste halfjaar 2019 van € 18,4 miljoen (2017 € 17,7 miljoen), de loonheffing en overige premies € 2,0 miljoen. Onder rekening-courant zijn opgenomen de positieve saldi van de onderdelen Burgernet € 37.490 en Emric € 87.922, samen is dit € 125.412.

Specificatie vlottende passiva

Omschrijving	31 december 2018	31 december 2017
Crediteuren	2.213.111	1.063.152

Omschrijving	31 december 2018	31 december 2017
Te betalen omzetbelasting	-	16.679
Overlopende passiva	21.537.175	21.003.172
Consolidatierekening	125.412	613.412
Totaal	23.875.697	22.696.414

3.4.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De toekomstige aanspraken van de individuele medewerkers op de FLO en aanverwante regelingen zoals het overgangsrecht zijn niet opgenomen als verplichtingen in de balans, omdat (het tijdstip van) de aanspraak, de omvang (hoeveel medewerkers) en de keuzes (deelaanspraak of gehele aanspraak) onbekend zijn. De integrale verhaalbaarheid op de onderscheiden gemeenten van bovenvermelde mogelijke verplichtingen is daarom ook onbekend en niet opgenomen in deze balans.

Gekoppeld aan de verkoop van VPT B.V. is overeengekomen dat gedurende de jaren 2019-2021 afname van trainingen wordt gegarandeerd tot een jaarlijks bedrag van € 90.000 aan VPT c.q. de rechtsopvolger VCL.

4 SiSa-verantwoording

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties										
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3	Veiligheidsregio's						

5 Overzicht schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder ook de veiligheidsregio, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het ministerie van Financiën. In 2018 is een drempelbedrag bij de bank gehanteerd van € 325.800. Er zijn geen overschrijdingen geweest in 2018.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	343,70			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	214	121	115	121
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	130	223	339	222
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	45.827			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	45.827			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	343,70			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.255	10.991	10.557	11.174
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	214	121	115	121